

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 641 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
To'irova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security.....	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	
Sanoatda rivojlanish kafolati: moliyaviy boshqaruvni raqamli transformatsiya orqali avtomatlashtirish.....	206
To'qlijev Abdirauf Bahodir o'g'li	
Inson kapitalini rivojlantirishning jamiyat farovonligi, aholi daromadlariga ta'siri.....	214
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Анализ конкурентной среды: методология, примеры и этапы процесса.....	219
Садикова Раъно Абдуллаевна	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati	225
Salixova G.J	
Iqtisodiyotda energiya xavfsizligiga erishishning xorij tajribasi.....	230
Samandarov Og'abek Alisher o'g'li	
Measuring methodologies of influence of the esg factors	235
Tolipova Feruza Alisherovna	
Совершенствование налогового администрирования в условиях экологически устойчивого развития.....	240
Омонов Отажон Журакулович	
Moliyaviy vositalar asosida erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirish strategiyasini takomillashtirish	249
Quziev Ravshan Ramazanovich	
Методологические аспекты внедрения управленческого учета в университетах Узбекистана.....	253
Каршиева Мохинур Олим кизи	
Budjet tashkilotlarida tovar-moddiy zaxiralar hisobini takomillashtirish (tibbiyot muassasalari misolida)	257
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
Умные города как фактор экономического развития.....	261
Нозима Кахрамоновна Хакбердиева	
Перспективы зеленого фактора экономического роста в Республики Узбекистан.....	266
Исламова Насиба Улугбек кизи, Абдурашидов Отабек Улугбекович, Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
Qurilish korxonalarida sifat menejmentini joriy qilish mexanizmlarini takomillashtirish	270
Ergashev O'tkir, Saidov Mash'al Samadovich	
Xorazm viloyatida eksportni rivojlantirish uchun potensial imkoniyatlar va ularni baholash.....	275
Fozil Xolmurotov	
Maishiy xizmatlar sohasini davlat tomonidan tartibga solishning nazariy jihatlarini.....	282
Quliyev Begimqul Melikovich	

O'zbekiston hududlarida chakana kreditlashning o'sishi.....	289
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
Empowering uzbekistan's grain enterprises: innovative strategies for sustainable growth and operational efficiency.....	292
Kurbanova Dildora Abdurakhmanovna	
Kapital investitsiyalarga doir axborotlarni xususiy kapital to'g'risidagi hisobotda aks ettirish uslubiyatini takomillashtirish	298
Boronov Bobur Farxodovich, Muxammadiev Zarrux Umarovich	
To'qimachilik korxonalarining yashil iqtisodiyotga o'tishi va yengil sanoat korxonalarini muqobil energiyadan samarali foydalanish yo'llari	303
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna, Jalolova Aziza Jalol qizi	
Research on the effects of interest rate, inflation rate and gross domestic product (GDP) on the level of foreign direct investment (FDI) inflows (evidence from Uzbekistan).....	307
Azimov Shakhzod	
Organik mahsulotlar eksportini rag'batlantirishda maqsadli bozorlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalari.....	314
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Korxona iqtisodini barqarorligini ta'minlash masalalari.....	319
Abdullayev Maqsud Abdumaxmudovich	
Внедрение инновационных методов управления человеческих ресурсов в строительных компаниях.....	323
Джураева Гузаль Шавкатовна	
Sug'urta zararlarini baholashda sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	328
Shoraximova Zilola Nasirdjonovna	
O'zbekiston Respublikasi mahalliy budjet tizimini moliyalashtirish masalalari	332
Qo'ldoshev Diyor O'rol o'g'li	
Raqamli texnologiyalar asosida raqamli ekotizimlar va ularning biznes-jarayonlarga ta'sirini aniqlashga ilmiy qarashlar tahlili	336
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
Innovatsion salohiyatni oshirish asosida qurilish materiallari sanoati korxonalarining boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	342
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna	
Aholi turmush darajasini dinamik kontekstli normallashtirish va moslashuvchan vaznlar usuli orqali baholash	352
Xolto'rayev Islom Ilhomovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida xufiyona iqtisodiyotini qisqartirish va mamlakat rivojlanishiga uning ta'siri.....	358
Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini aholi tomonidan xarid qilish va kompensatsiya ajratish jarayonlarini raqamlashtirish hamda tizimlar integratsiyasi istiqbollari.....	362
Ochilov Abdujabbor Akramovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirishda chet el tajribasining afzalliklari.....	369
Raxmatullayeva Shaxnoza Xamidovna, Akbarova Iroda Samatovna	
Qurilishda loyiha boshqaruvi konsepsiyasining mazmuni	375
Pulatov Shaxron Axmedovich	
Loyiha budjeti va uning ijrosini ta'minlash masalalari.....	379
Murodova Mohigul Chori qizi, Xamidov Odil Davurovich	
Qishloq xo'jaligidagi chorvachilik tarmog'ining iqtisodiy faoliyatini o'rta muddatli statistik prognozlarini tuzish (Andijon viloyati misolida).....	390
Iskandarov Davlatbek Xursanbekovich, Urishev Baxtiyor Abdusamatovich, Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
Innovatsion faoliyatning iqtisodiy samaradorligini baholash va rivojlantirish yo'llari.....	397
Qurbonov Tolmasjon Namoz o'g'li, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li, Holmirzayeva Gulruh Akbarovna	
Fond bozorida kompaniyaning investitsion jozibadorligini baholash uslubiyoti	403
Yulduz Usmanova	
Jahon bozoriga kirishda elektron bozorlarning ahamiyati	411
Hamroyeva Umda	

Comparative statistical analysis of foreign trade indicators of the Republic of Uzbekistan	415
Abdualilova Bibisora Bakhodir kizi	
Yaxshi korporativ boshqaruv orqali aksiyadorlik jamiyatlarining kapital qiymatini oshirish: metodologik yondashuv.....	423
Urinov Bobur Nasilloevich	
JAS – barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirishning yapon modeli vositasi	423
Baynazarov Elmurod Erkinovich	
Xususiy banklarning depozit operatsiyalarini mustahkamlash yo'llari	435
Olimov Abror Axadjon o'g'li	
The impact of digital financial technologies on the financial system.....	439
Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li, Pardayev Olim Mamayunosovich	
Korxona eksport salohiyatini oshirishning "yashil" marketing mexanizmi	443
To'rayev Shohrux Halimovich	
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishda turistik oqim mavsumiyligini boshqarish yo'llari	448
Fayazov Muxiddin Sobirovich	
Sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha xalqaro tendensiyalar	453
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Ayollar tadbirkorligining tarixi: O'zbekiston va dunyo bo'yicha rivojlanishi.....	459
Burxanova Sabo Tulanovna	
Qimmatli qog'ozlar bozorida investorlar risklarini pasaytirishni takomillashtirish yo'llari.....	466
Xalilov Umid Ishtemirovich	
Korxona moliyaviy ko'rsatkichlari tahliliga fundamental yondashuv.....	470
Dilshodjon O'rinov, Sanobar Ismoilova	
Iqtisodiy o'zgarishlar davrida korxonalar moliyaviy barqarorligining ta'minlanishi omil va mezonlari	475
Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
Cash accounting as a tool of financial discipline and transparency in the public sector	481
Marqaboyev Sardorbek Abdusalomovich, Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
Пути совершенствования практике финансирования социального предпринимательства.....	486
И.Ж.Исаков	
O'zbekistonda an'anaviy resurslar va qayta ishlanadigan energiya manbalarini rivojlantirish imkoniyatlaridan unumli foydalanish	490
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich, Kaxramanova Sevdal Shamsiddin qizi	
Ijtimoiy salohiyat – hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishning boshqaruv obyekti sifatida.....	497
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna, Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
Xorazm oziq-ovqat bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirishda marketing faoliyatlarini baholash usullari	503
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
Переход к зелёной энергетике узбекистана как возможность достижения устойчивого экономического роста	508
Бай Жин Хуан (Bai Jin xuan)	
Изучение условий финансирования проектов международными банками развития	513
Жалилова Барнохон Суръатжоновна	
O'zbekiston respublikasi budjet jarayonida budjetlarning ochiqqligi va jamoatchilik ishtirokini oshirish.....	517
Shodmonqulov Temurbek Ulug'bek o'g'li	
Chiqib ketayotgan aktivlarni hisobga olish va baholash masalalari	522
Kuziyeva Dinora Bahodirovna	
Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri.....	528
Qo'shbaqov Aybek Shovqiyevich	
Changes in employee benefits and human resource management in accounting system of the Republic of Uzbekistan	535
Ravshanbekov Lazizbek Tolibjon o'g'li, Toshpulatova Munisabonu	

Iqtisodiyot tarmoqlarida suv iste'molini boshqaruvining raqamlashtirish tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish istiqbollari.....	541
Karimov Anvarjon Muqumjonovich	
Теоретические аспекты налогообложения доходов физических лиц на основе всеобщего декларирования	547
Усманова Мухлиса Сагдуллаевна	
Bank tizimini raqamlashtirish va uning bank barqarorligiga ta'siri.....	555
Sayfullayev Jamshidjon Xabibjanovich	
Kambag'allikni qisqartirish va aholi bandligini ta'minlashda tadbirkorlik faoliyatining o'rni	560
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
Innovatsion korxonalarda xarajatlar hisobining zamonaviy usullari	565
Turayev Og'abek Kaxramonovich, Ochilov Shavkat Toshmamatovich	
Дополнительные услуги в индустрии гостеприимства как эффективный инструмент продвижения бренда предприятия	570
А.И. Лесников, Д.В. Мамаева	
Преимущества и вызовы перехода на зелёную экономику	580
Умарова Гузал Гайратовна, Лапасова Камола Фарход кизи	
Yashil iqtisodiyot sharoitida hududlarda ishlab chiqarish korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish	586
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li, Djurayeva Maxliyoxon Xayrullayevna	
Yashil iqtisodiy o'sishni ta'minlashda bevosita soliqlar rolini oshirish masalalari	591
Abdullayev Dilmurod Aliyar o'g'li	
The main directions for improving innovative activities in agriculture	598
Aytmuratova Miyrigul Zhalgasovna	
Klaster tizimi orqali O'zbekistonda qishloq xo'jaligining iqtisodiy o'sishi	605
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
Inklyuziv ta'lim: adolatli va teng jamiyat sari	610
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
Yashil iqtisodiyot: muammo va yechimlar	615
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
Issues of using foreign loans in the development of the transport system in the Republic of Uzbekistan	621
Alimov Ilhomjon Ikromovich	
Проблемы и резервы развития пищевой промышленности в экспортном направлении.....	628
Ўролова Севара Бехзод кизи	
Оценка степени риска инновационной деятельности	634
Алиева Эльнара Аметовна	
Yashil innovatsiyalar, ularning turlari va omillari.....	638
Maxkamova Sayyora Shokirovna	

YASHIL INNOVATSIYALAR, ULARNING TURLARI VA OMILLARI

Maxkamova Sayyora Shokirovna

Farg'ona Oziq-ovqat texnologiyasi va muhandisligi xalqaro instituti assistenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada yashil innovatsiyalar tushunchasi, ularning tasnifi, rivojlanish omillari va iqtisodiy hamda ekologik samaradorligi o'rganiladi. Tadqiqotda yashil innovatsiyalarning atrof-muhitni muhofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va barqaror rivojlanishga erishishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, ularning jamiyat va iqtisodiyotga ko'rsatadigan ijobiy ta'siri, joriy etishdagi to'siqlar va istiqbolli yo'nalishlar aniqlanadi. Maqola ilmiy adabiyotlar va xalqaro tajribalar asosida tahliliy yondashuvda yozilgan.

Kalit so'zlar: yashil innovatsiyalar, ekologik texnologiyalar, barqaror rivojlanish, resurs samaradorligi, qayta tiklanuvchi energiya manbalari, ekoinnovatsiyalar.

Abstract: This article explores the concept of green innovations, their classification, driving factors, and their impact on sustainable development. The study highlights the importance of green technologies in environmental protection, efficient use of natural resources, and ensuring ecological and economic sustainability. It analyzes the main types of green innovations, their influence on society and the economy, as well as challenges and future prospects of implementation. The research is based on analytical review of academic literature and international best practices.

Key words: green innovations, ecological technologies, sustainable development, resource efficiency, renewable energy sources, eco-innovations.

Аннотация: В статье рассматривается понятие зелёных инноваций, их классификация, факторы развития и влияние на устойчивое развитие. Особое внимание уделено роли зелёных технологий в охране окружающей среды, рациональном использовании природных ресурсов и обеспечении экологической и экономической эффективности. Также проанализированы основные виды зелёных инноваций, их воздействие на общество и экономику, а также барьеры и перспективы внедрения. Исследование основано на анализе научной литературы и международного опыта.

Ключевые слова: зелёные инновации, экологические технологии, устойчивое развитие, эффективность использования ресурсов, возобновляемые источники энергии, экоиновации.

KIRISH

Hozirgi davrda global miqyosda ekologik muammolarning keskinlashuvi, tabiiy resurslarning cheklanganligi va iqlim o'zgarishlarining salbiy oqibatlari insoniyatni yangi innovatsion yondashuvlarni izlashga undamoqda. Aynan shu sharoitda "yashil innovatsiyalar" tushunchasi dolzarb yo'nalish sifatida shakllanmoqda. Yashil innovatsiyalar – bu atrof-muhitga zarar yetkazmasdan iqtisodiy samaradorlikka erishish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va barqaror rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan ilg'or texnologiyalar va yechimlar majmuidir.

Bunday innovatsiyalarni joriy etish xo'jalik yurituvchi subyektlarga ekologik barqarorlikni ta'minlash bilan birga ishlab chiqarish xarajatlarini qisqartirish, yangi iste'mol bozorlariga chiqish va raqobatbardoshlikni oshirish imkonini beradi.

O'zbekistonda ham so'nggi yillarda yashil iqtisodiyot konsepsiyasini amaliyotga tatbiq etish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va ekologik toza texnologiyalarni keng joriy etishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu jarayonda innovatsion faoliyat, xususan yashil innovatsiyalar muhim rol o'ynamoqda.

Shu boisdan, mazkur maqolada yashil innovatsiyalarning nazariy asoslari, ularning turlari, iqtisodiyot va jamiyatga ta'siri hamda ularni rivojlantirishga ta'sir qiluvchi omillarni chuqur o'rganish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Yashil innovatsiyalar va ekologik toza texnologiyalar masalasi ko'plab mahalliy hamda xorijiy olimlar tomonidan chuqur o'rganilgan. Jumladan, O.B. Otajanov 2018-yilda yashil innovatsiyalarni joriy etishning iqtisodiy samaradorligini baholash metodologiyasini taklif etgan. Z.T. Xudayberganov 2020-yilda O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari tahlil qilgan. E.A. Umarov esa 2021-yildagi tadqiqotlarida yashil texnologiyalarni qishloq xo'jaligiga tatbiq etish orqali barqaror rivojlanishga erishish masalalarini ko'rib chiqqan.

Xalqaro miqyosda esa OECD 2011-yilda yashil innovatsiyalarni “atrof-muhitga salbiy ta’sirni kamaytirishga qaratilgan har qanday yangilik” sifatida ta’riflagan. Shuningdek, Klewitz va Hansen 2014-yildagi tadqiqotlarida yashil innovatsiyalarning turlari va ularni kichik hamda o’rta biznesda qo’llash xususiyatlarini o’rganganlar.

Adabiyotlar tahlili shuni ko’rsatadiki, yashil innovatsiyalar – bu ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy manfaatlarni uyg’unlashtiruvchi murakkab tushuncha hisoblanadi. Ularni samarali joriy etish uchun davlat siyosati, biznes strategiyalari va iste’molchilarning xulq-atvorini o’zgartirishga kompleks yondashuv talab etiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot metodologiyasi doirasida yashil innovatsiyalarga oid ilmiy adabiyotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda O’zbekiston va boshqa davlatlarning me’yoriy-huquqiy hujjatlari tahlil qilindi. Shu bilan birga, mavjud statistik ma’lumotlar asosida amaliy tahlil o’tkazilib, tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil va ekspert baholash kabi ilmiy usullardan foydalanildi. Tadqiqot uch bosqichdan iborat bo’lib, birinchi bosqichda yashil innovatsiyalar tushunchasi aniqlanib, ularning asosiy turlari tasniflandi; ikkinchi bosqichda esa yashil innovatsiyalarni rivojlantiruvchi va ularga to’siq bo’layotgan omillar aniqlab chiqildi; uchinchi bosqichda O’zbekistonda yashil innovatsiyalarni joriy etish imkoniyatlari va istiqbollari baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yashil innovatsiyalar – bu atrof-muhitga salbiy ta’sirni kamaytirish, tabiiy resurslardan samarali foydalanish va barqaror rivojlanishni ta’minlashga qaratilgan yangi yoki sezilarli darajada takomillashtirilgan mahsulotlar, jarayonlar, tashkiliy tuzilmalar hamda marketing yechimlaridir. Yashil innovatsiyalar bir nechta asosiy yo’nalishlarda namoyon bo’ladi. Mahsulot innovatsiyalariga ekologik toza materiallardan tayyorlangan, utilitatsiyasi oson va atrof-muhitga minimal ta’sir ko’rsatadigan mahsulotlar kiradi, masalan, bioplastik o’ram materiallari yoki energiya tejaydigan maishiy texnika. Jarayon innovatsiyalarida esa ishlab chiqarishning atrof-muhitga xavfsiz usullar bilan takomillashtirilgan shakllari mavjud bo’lib, bular chiqindilarni kamaytirish, suvni qayta ishlash tizimlari, energiya samaradorligini oshirish texnologiyalarini o’z ichiga oladi. Tashkiliy innovatsiyalar tarkibiga korxonalarda ekologik menejment tizimlarini joriy etish, yashil ofis konsepsiyasini qo’llash hamda tejamkor ishlab chiqarish tamoyillarini amaliyotga tadbiiq etish kiradi. Marketing innovatsiyalari ekologik toza mahsulotlarni ilgari surish, “yashil” brending, ekologik markirovka va ekomarketingning boshqa shakllaridan iborat bo’lib, bu sohada iste’molchilar ongini shakllantirish muhim rol o’ynaydi. Ijtimoiy innovatsiyalar esa jamiyatda ekologik ong va madaniyatni rivojlantirish, shahar muhitini ekologiyalashtirish hamda umumiy foydalanishdagi transport tizimlarini takomillashtirish kabi tashabbuslarni qamrab oladi. Yashil innovatsiyalarning alohida yo’nalishi sifatida qayta tiklanuvchi energiya manbalariga asoslangan texnologiyalarni ajratib ko’rsatish mumkin. Bularga quyosh, shamol, geotermal, biomassa va boshqa turdagi energiya manbalaridan foydalanish tizimlari kiradi. Tahlil davomida yashil innovatsiyalarni rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillar ikki asosiy guruhga – rag’batlantiruvchi va to’siqlovchi omillarga ajratildi. Rag’batlantiruvchi omillar qatoriga davlat siyosati va me’yoriy-huquqiy baza, ekologik standartlar, soliq imtiyozlari, subsidiyalar va boshqa rag’batlantirish choralari kiradi. Shuningdek, ekologik xavfsiz mahsulotlarga bo’lgan talabning ortib borishi, yangi texnologiyalar va qayta ishlov berish usullarining rivojlanishi, energiya hamda xomashyo narxining o’sishi natijasida resurslardan samarali foydalanish zarurati, va nihoyat, global ekologik muammolarni hal etishda xalqaro hamkorlikning kuchayishi ijobiy omillar sifatida baholandi. Shu bilan birga, moliyaviy cheklovlar – ya’ni yashil texnologiyalarga investitsiyalarning yuqori xarajatlar talab qilishi, bilim va tajriba yetishmasligi, bozordagi raqobatbardoshlik bilan bog’liq qiyinchiliklar, institutsional to’siqlar – me’yoriy-huquqiy bazaning yetarlicha rivojlanmaganligi, litsenziyalash va sertifikatlashdagi muammolar hamda infratuzilma yetishmovchiligi asosiy to’siqlovchi omillar sifatida aniqlandi.

1-jadval. Yashil innovatsiyalarni rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillar.

Omil turi	Rag’batlantiruvchi omillar	To’sqinlik qiluvchi omillar
Iqtisodiy	Resurslar narxining o’sishi, yangi bozorlar paydo bo’lishi	Yuqori investitsiya xarajatlari, uzoq muddatli qaytim
Siyosiy	Davlat subsidiyalari, imtiyozli soliq rejimi	Huquqiy bazaning nomukammalligi, byurokratik to’siqlar
Ijtimoiy	Iste’molchilar ekologik ongining o’sishi	Yangi texnologiyalarga ishonchsizlik
Texnologik	Yangi materiallar va texnologiyalarning rivojlanishi	Mavjud ishlab chiqarish tizimlarini o’zgartirish qiyinligi

O'zbekistonda yashil innovatsiyalarni rivojlantirish uchun katta potensial mavjud. So'nggi yillarda bu borada qabul qilingan bir qator me'yoriy-huquqiy hujjatlar ushbu yo'nalishda muhim qadam bo'lib xizmat qilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi "2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4477-sonli¹ qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Qayta tiklanuvchi energiya manbalari to'g'risida"gi O'RQ-539-sonli² Qonuni hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2013-yil 27-dekabrdagi "Ekologik nazorat to'g'risida"gi O'RQ-363-sonli³ Qonun bu sohadagi institutsional bazani mustahkamlab berdi. Mazkur hujjatlar doirasida bir qator ustuvor yo'nalishlar belgilangan bo'lib, ularga energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish, transport sohasida ekologik toza transport vositalarini joriy etish, suv resurslaridan samarali foydalanish hamda qishloq xo'jaligida barqaror amaliyotlarni keng tatbiq etish kiradi. O'zbekistonda yashil innovatsiyalarni joriy etish istiqbollari doirasida 2020–2030-yillar oralig'ida qayta tiklanuvchi energiya manbalarining ulushini elektr energiyasi ishlab chiqarish umumiy hajmining 25 foiziga yetkazish, shuningdek, 2025-yilga kelib barcha yangi qurilayotgan uy-joy binolarini energiya samaradorligi sertifikatini bilan ta'minlash kabi aniq maqsadlar belgilab qo'yilgan. Bu esa yaqin istiqbolda mamlakatda yashil innovatsiyalarni keng joriy etish uchun huquqiy va iqtisodiy asoslar shakllanayotganini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yashil innovatsiyalar zamonaviy jamiyatda iqtisodiy o'sish, atrof-muhit muhofazasi va ijtimoiy farovonlikni uyg'unlashtirish imkonini beruvchi muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Ularning rivojlanishi nafaqat ekologik muammolarni bartaraf etish, balki yangi bozorlar va ish o'rinlari yaratishga ham xizmat qiladi.

O'zbekistonda yashil innovatsiyalarni rivojlantirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi:

1. Yashil texnologiyalarni joriy etish bo'yicha moliyaviy rag'batlantirish mexanizmlarini takomillashtirish – xususan, soliq imtiyozlari, subsidiyalari va imtiyozli kreditlar tizimini kengaytirish;
2. Milliy ilmiy-tadqiqot muassasalarida yashil innovatsiyalar sohasidagi izlanishlarni kengaytirish va ularni qo'llab-quvvatlash;
3. Ta'lim tizimida "yashil" mutaxassislarni tayyorlashga yo'naltirilgan dasturlarni keng joriy etish;
4. Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish, ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish va mahalliy sharoitlarga moslashtirgan holda amaliyotga tatbiq etish;
5. Davlat xaridlari tizimida ekologik toza mahsulotlar ulushini oshirish bo'yicha normativ-huquqiy asoslarni kuchaytirish;
6. Yashil innovatsiyalarni joriy etgan korxonalarni sertifikatlash hamda ularni qo'shimcha iqtisodiy rag'batlar orqali qo'llab-quvvatlash tizimini yaratish.

Ushbu takliflarning bosqichma-bosqich amalga oshirilishi O'zbekistonda yashil iqtisodiyotning shakllanishi, ekologik xavfsizlikning ta'minlanishi va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishga sezilarli darajada hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Otajonov O. B. Yashil texnologiyalarni joriy etishning iqtisodiy samaradorligi. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2018. – 156 b.
2. Xudayberganov Z. T. O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2020. – №3. – B. 45–53.
3. Umarov E. A. Qishloq xo'jaligida yashil texnologiyalar va barqaror rivojlanish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 210 b.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi PQ-4477-son "2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori.
5. Abdurahmonov A. A. Barqaror rivojlanish sharoitida innovatsion jarayonlarni boshqarish // Iqtisodiyot va ta'lim. – 2019. – №2. – B. 28–35.

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi "2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4477-sonli qarori: <https://lex.uz/docs/-4539502>

2 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Qayta tiklanuvchi energiya manbalari to'g'risida"gi O'RQ-539-sonli Qonuni: <https://lex.uz/docs/-4346831>

3 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2013-yil 27-dekabrdagi "Ekologik nazorat to'g'risida"gi O'RQ-363-sonli Qonun: <https://lex.uz/ru/docs/-2304953>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
